

Положення про систему оцінювання здобувачів освіти в Бохоницькому ліцеї

Вступ

Система оцінювання результатів навчання учнів - чинник мотивації навчальної діяльності. Відповідно до теорії навчальної діяльності, оцінна діяльність породжується потребою учня і вчителя одержати інформацію про те, чи відповідає якість знань і вмінь учня з предмета вимогам програми. Метою оцінної діяльності є, таким чином, контроль успішності учнів і формування в них адекватної самооцінки. Предметом оцінної діяльності, що збігається з предметом навчально-пізнавальної діяльності, є система знань і вмінь учня.

Вчителі мають ознайомитися з нормативними документами та державними вимогами щодо шкали та критеріїв оцінювання. Після цього на педагогічній раді обговорюється та ухвалюється рішення щодо того, яку шкалу застосовувати – національну чи власну, розроблену в закладі. У випадку застосування своєї шкали, її потрібно буде трансформувати в національну під час річного оцінювання (щоби закрити зовнішню документацію).

Нормативна база, що регламентує процедуру оцінювання результатів навчання здобувачів освіти:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (ст.17);
- Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу (зі змінами);
- Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1 – 4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України №813 від 13 липня 2021 року (<https://cutt.ly/YRopiWs>)
- Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 року № 289;

- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 13.04.2011 року № 329 (<https://cutt.ly/NRopkTd>)

- Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 року № 1222 (<https://cutt.ly/DRopflf>)

- Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Критерії, індикатори оцінювання системи оцінювання учнів у Бохоницькому ліцеї

Напрямок оцінювання	Вимога/правило організації освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти	Критерії оцінювання	Індикатори оцінювання	Методи збору інформації
2. Система оцінювання учнів	2.1. Наявність системи оцінювання результатів навчання учнів, яка забезпечує справедливе, неупереджене, об'єктивне та добросовісне оцінювання	2.1.1 Учні отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання результатів навчання	2.1.1.1 У закладі оприлюднено критерії, правила та процедури оцінювання результатів навчання	2.1.1.1 Вивчення документації, спостереження, опитування
			2.1.1.2 Частка учнів, які в закладі освіти отримують інформацію про критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчання	2.1.1.2 Опитування
		2.1.2 Система оцінювання у закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання	2.1.2.1 Частка педагогічних працівників, які застосовують систему оцінювання, спрямовану на реалізацію	2.1.2.1 Спостереження

			компетентнісного підходу	
		2.1.3 Учні вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним	2.1.3.1 Частка учнів, які вважають оцінювання результатів їхнього навчання у закладі освіти справедливим і об'єктивним	2.1.3.1 Опитування
2.2. Систематичне відстеження результатів навчання кожного учня та надання йому (за потреби) підтримки в освітньому процесі	2.2.1 У закладі освіти здійснюється аналіз результатів навчання учнів	2.2.1.1 У закладі освіти систематично проводяться відстеження результатів навчання здобувачів освіти		2.2.1.1 Опитування, вивчення документації
		2.2.1.2 За результатами відстеження здійснюється аналіз результатів навчання учнів, ухвалюються рішення щодо їх коригування		2.2.1.2 Опитування
	2.2.2 У закладі освіти впроваджується система формувального оцінювання	2.2.2.1 Педагогічні працівники за допомогою оцінювання відстежують особистісний поступ учнів, формують у них позитивну самооцінку, відзначають досягнення, підтримують бажання навчатися, запобігають побоюванням помилитися		2.2.2.1 Опитування, спостереження
2.3 Спрямованість системи оцінювання на формування в учнів	2.3.1 Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до	2.3.1.1 Педагогічні працівники надають учням необхідну допомогу в		2.3.1.1 Опитування

	відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання	результатів навчання	навчальній діяльності	
			2.3.1.2 Частка учнів, які відповідально ставляться до процесу навчання, оволодіння освітньою програмою	2.3.1.2 Опитування, спостереження
		2.3.2 Заклад освіти забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання учнів	2.3.2 Педагогічні працівники в системі оцінювання результатів навчання використовують прийоми самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів	2.3.2.1 Опитування, спостереження

Оцінювання результатів навчання учнів 1 - 4 класів

У 1 - 4 класах об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України «Про освіту» результати навчання — це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- **формульального оцінювання**, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;
- **підсумкового оцінювання**, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Визначено два різновиди результатів навчання:

- **об'єктивні** – знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки й відношення між ними, уміння та навички оперувати

знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових / очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі;

- **особистісні надбання** – активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення.

Замість оцінки в балах використовуватиметься вербальна оцінка окремих результатів навчання, яка, окрім оцінювального судження про досягнення, може ще позначати й рівень результату навчання.

Але для уніфікації термінів пропонується два типи оцінки:

- оцінювальне судження – це **вербальна оцінка**;
- оцінювальне судження із зазначенням рівня результату – **рівнева оцінка**.

Використання оцінки:

- У 1–4 класах особистісні надбання оцінювати вербальною оцінкою;
- У 1–2 класах об'єктивні результати – вербальною оцінкою;
- У 3–4 класах об'єктивні результати – або вербальною, або рівневою оцінкою за вибором закладу на підставі рішення педради.

Вербальну й рівневу оцінки можна виражати як усно, так і письмово.

Для рівневої оцінки є 4 рівні:

- початковий (П);
- середній (С);
- достатній (Д);
- високий (В).

Учителям пропонується використовувати **орієнтовні рамки оцінювання**, у яких містяться характеристики чотирьох рівнів і формулювання для оцінювальних суджень (додаток 1 до Методичних рекомендацій).

Водночас підходи до оцінювання в різних класах можуть різнитися залежно від освітньої програми. Учитель може ініціювати певні особливості оцінювання в класі та винести на затвердження педради.

Оцінка – конфіденційна й доступна лише для учня / учениці та його / її батьків (або осіб, які їх замінюють). Інформувати батьків можна під час індивідуальних зустрічей, через запис оцінювальних суджень у робочих зошитах, у паперових / електронних щоденниках тощо, через фіксацію результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня / учениці.

Алгоритм формувального оцінювання:

- Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей.
- Визначення разом з учнями критеріїв оцінювання (якісних характеристик результату навчання).
- Формування суб'єктної позиції учнів під час оцінювання (самооцінювання і взаємооцінювання).
- Створення умов для формування уміння учнів аналізувати свою навчальну діяльність (рефлексія).
- Коригування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Об'єктом формувального оцінювання можуть бути як процес навчання, так і результат.

За результатами опанування теми / частини теми (якщо тема велика) / кількох тем чи розділу проводяться **тематичні діагностувальні роботи**.

Діагностувальні роботи можуть містити усні (переказ, власне висловлення тощо), письмові (списування, диктант, тестові завдання й ін.), практичні (дослід, моделювання / конструювання, практична робота тощо) та завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

Діагностувальні роботи з технологічної, інформатичної, мистецької і фізкультурної освітніх галузей, а також із курсів за вибором не проводяться. Оцінювання здійснюється шляхом узагальнення даних, отриманих під час формувального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

Кількість і періодичність діагностувальних робіт учитель визначає сам під час складання календарно-тематичного плану. Результатами оцінювання діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання.

Основою для **підсумкового оцінювання** результатів навчання за рік можуть бути результати діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, спостереження вчителя під час формувального оцінювання. Рекомендується визначати підсумок за рік з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Проводити підсумкове оцінювання вчителям рекомендується **за 10–15 днів до кінця навчального року** – узагальнити результати навчання учнів за кожним блоком обов'язкових результатів навчання з різних предметів / інтегрованих курсів, що відображається у **свідоцтві досягнень**.

За рішенням педради вчитель може фіксувати попередню оцінку підсумкового оцінювання в класному журналі або лише на носії зворотного зв'язку з батьками.

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України «Про освіту» наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу та/або якості освіти проводиться *державна підсумкова атестація* здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

Сприяння системи оцінювання компетентнісному підходу до навчання

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів. У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання результату освітньої діяльності здобувачів освіти як складової освітнього процесу. Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня. Результати освітньої діяльності учнів на всіх етапах освітнього процесу не можуть обмежуватися знаннями, уміннями, навичками. Метою навчання мають бути сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного 10 підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційнокомунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Наскрізні вміння:

- читання з розумінням;
- уміння висловлювати власну думку усно й письмово;
- критичне та системне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- творчість;
- ініціативність;
- вміння конструктивно керувати емоціями;
- вміння оцінювати ризики та приймати рішення;
- вміння розв'язувати проблеми;
- здатність співпрацювати з іншими людьми.

КРИТЕРІЇ оцінювання результатів навчання учнів 5-11 класів

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні вимоги до знань, умінь і навичок учнів
I. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі явлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією

IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Видами оцінювання результатів навчання учнів є *поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація*. Форми проведення видів контролю, їх кількість визначається робочою програмою та календарно-тематичними планами вчителів.

Поточне оцінювання — це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм. Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності. Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню результатів навчання підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання результатів навчання учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;

— концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів. Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання. Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік — на основі семестрових оцінок. Учень (учениця) має право на коригування семестрової та річної оцінки. При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль «За високі досягнення в навчанні» та срібну медаль «За досягнення в навчанні», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 17.03.2015 № 306 та зареєстрованого Міністерством юстиції України № 354/267990 від 31.03.2015, підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом коригування не дає підстав для нагородження випускників Золотою або Срібною медалями.

Відстеження результатів навчання учнів

З метою неперервного відстеження результатів освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному рівнях, рівні закладу, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

За результатами моніторингів здійснюється аналіз результатів навчання учнів, визначаються чинники впливу на отриманий результат, ухвалюються рішення щодо їх коригування, результат цих рішень.

Правила оцінювання

- Для кожного з предметів учитель формує конкретні цілі навчання. Їх можна розбити на менші, проміжні результати (наприклад, за темами). Педагогам рекомендується на початку вивчення кожної теми донести очікувані результати до учнів, а також їхніх батьків.
- Для кожного з предметів педагог визначає кількість та формат підсумкового оцінювання.

- Вчитель разом із колегами вирішує, як фіксувати результати навчання учнів. Це може бути заповнення бланків діагностичних робіт, оцінювання в письмовій роботі, надання письмового зворотного зв'язку, збереження робіт у портфоліо тощо. Також педагог обирає, де будуть виконуватися ці роботи – у зошитах, на окремих бланках, а також те, як мають бути підписані ці роботи та де їх зберігати.

- Учитель або педколектив спільно з адміністрацією вирішує, як оцінювати поточні письмові роботи та як надається зворотний зв'язок учню та його батькам.

- Потрібно розробити та пояснити учням шкалу само- та взаємооцінювання. Наприклад: Я впорався добре / Мені вдалося / Мені ще варто попрацювати тощо.

- Не обов'язковий, але рекомендований пункт – спланувати індивідуальну роботу з учнями, аби допомогти їм ставити власні цілі на певні періоди навчання (варто робити це після діагностичних робіт).

- Оцінку даємо спочатку у формі розгорнутого судження, а потім називаємо її.

- Оцінюємо не дитину, а її діяльність.

- Учня порівнюємо тільки з ним самим. Оцінка невдалої відповіді у порівнянні з минулими досягненнями не в змозі підірвати віру учня у свої можливості і має стимулюючий характер.

- Оцінюємо результати навчальної діяльності учнів на основі індивідуального та диференційованого підходів.

- Створюючи ситуацію успіху для конкретного учня, необхідно враховувати його інтереси, захоплення, здібності: у кожній дитині є задатки, які можуть розвинути у здібності.

- Оцінка – це згода, що не ефективна для сильних, обдарованих у навчанні школярів, і дуже ефективна для слабких.

- Не допускати відсутності оцінки з боку вчителя.

- До особистості дитини ставитись як до самостійної цінності, незалежно від позитивних чи негативних виявів.

Вимоги до контрольно-оцінної діяльності

- Поточну повсякденну контрольно-оцінну і корекційну діяльність у навчальному процесу повинні виконувати самі учні, починаючи це робити якомога раніше, ще в початкових класах, а вчителі мають формувати навички цієї діяльності.

- Повсякденна контрольно-оцінна і корекційна діяльність учнів повинна бути спрямована на глибоке розуміння ними навчального матеріалу, на виправлення недоліків і прогалин у знаннях, уміннях і навичках.

- Повсякденний взаємо- і самоконтроль та оцінювання

навчальної роботи учнів повинні бути всеосяжними, тобто проводитися по кожному пункту встановленого навчального мінімуму знань, умінь і навичок, а також охоплювати одночасно всіх без винятку учнів .

- Тематичний контроль і оцінку навчальної роботи з кожної теми має проводити вчитель за найактивнішої участі учнів .

- Результати контролю мають бути об'єктивними, гласними й аргументованими.

Контроль і оцінювання мають бути:

- систематичними;
- всебічними;
- об'єктивними
- диференційованими;
- різнобічними

Система роботи з оцінювання сприяє:

- підвищенню рівня відповідальності кожного учня у здобутті міцних знань;

- розвитку моральної самостійності особистості та її творчої діяльності;

- формуванню мотиваційної діяльності учнів у здобутті знань, умінь і навичок;

- формуванню самокритичності та впевненості кожного учня у своїх навчальних здобутках.

Принципи оцінювання результатів навчання учнів

- Оцінювання є невід'ємною складовою освітнього процесу.

- Оцінювання є лише одним із багатьох інших педагогічних засобів виховання.

- Оцінювання використовується ефективно в тому випадку, коли воно сприяє розвитку учнів.

- Оцінювання носить конкретний характер

Інформація про критерії оцінювання може бути донесена до учнів у різних формах:

- в усній формі,

- через пам'ятки,

- шляхом розміщення на інформаційному стенді у класі,

- через сайт закладу,

- інші види комунікації.

Підходи до формування критеріїв оцінювання:

- оцінювати не лише результат роботи, але й процес навчання,

- індивідуальний поступ кожного учня;
- позитивно оцінювати досягнення учнів, незалежно від того, значні вони чи скромні;
- оцінювати рівень аргументації та уміння учнів висловлювати свою думку; уміння розв'язання проблем і прийняття рішень;
- розуміння, а не відтворення фрагментів інформації;
- оцінювання умінь, які визначають здатність працювати в команді;
- уміння слухати, розв'язувати конфлікти, вирішувати дискусійні питання і проблеми;
- уміння застосовувати знання в реальних життєвих ситуаціях

Самооцінювання

Самооцінка – це процес оцінювання дитиною власної діяльності на різних етапах здійснювання її. Найважливіша функція самооцінки – регулятивна.

Алгоритм самооцінки

- Яке було завдання (навчаємося згадувати мету роботи)?
- Чи вдалось виконати завдання (навчаємося порівнювати результат з метою)?
- Завдання виконано вірно чи не зовсім вірно (навчаємось знаходити і визнавати помилки)?
- Виконав самостійно чи з чиеюсь допомогою (навчаємось оцінювати процес)?

Поступово до алгоритму додаються нові питання.

- У чому полягає моя навчальна ціль?
- Що я вже вмію?
- Що мені потрібно робити, аби досягти навчальної цілі?
- Де я «перебуваю» зараз?
- Над чим мені слід попрацювати?
- Що мені слід змінити у своєму способі навчання?

Формування адекватної самооцінки

- Самооцінювання власних робіт дітьми перед перевіркою педагога й подальше обговорювання засад оцінювання у випадку неспівпадання результатів.
- Взаємне рецензування дітьми робіт, виконаних у класі, з обов'язковим відзначенням вад і переваг рецензованої роботи, яка потім повертається авторові.
- Прикріплення слабковстигаючого учня з заниженою самооцінкою й відсутністю мотивації до навчання до такого самого слабковстигаючого учня молодших класів.

- Створення ситуацій порівнювання досягнень дитини з її ж попередніми досягненнями або порівнювання дітей з однаковими інтелектуальними можливостями, але різними особистісними характеристиками.

Види оцінювання:

- Діагностичне (діагностичні зрізи, попереднє тестування)
- Формувальне (ґрунтується на поставлених цілях, забезпечує зв'язок навчання з майбутнім)
- Підсумкове (тематичне, семестрове, річне, ДПА, ЗНО)

Оцінювання учителем:

- усне опитування
- письмове опитування
- тести
- контрольні роботи
- контрольні диктанти
- лабораторні роботи
- практичні роботи
- тематичне оцінювання
- поточне оцінювання
- різнорівневі завдання

Оцінювання учнями:

- самооцінка
- взаємоперевірка
- оцінювання групи
- колективне оцінювання

Оцінювання учнівським самоврядуванням:

- рейди перевірок
- визнання
- підвищення статусу, рангу
- запис до Книги пошани
- репортажі
- присвоєння номінацій

Громадський огляд досягнень учнів

- дошка пошани
- схвалення
- шкільна лінійка
- подяка

- фотогазета
- грамота
- шкільна газета
- грошова нагорода
- інформація на стенді
- цінний подарунок
- заохочення
- запис у щоденнику
- екран активності

Використані джерела інформації

1. Презентація «Система оцінювання учнів»

(<https://www.slideshare.net/elise2008/ss-28713018>)

2. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1 – 4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України №813 від 13 липня 2021 року (<https://cutt.ly/YRopiWs>)

3. Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 01.04.2022 року № 289;

4. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 13.04.2011 року № 329 (<https://cutt.ly/NRopkTd>)

5. Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 року № 1222 (<https://cutt.ly/DRopIf>)